

MUZIEKDRAMA

Eerbetoon aan verzetshelden Cauberg

Twee jeugdige, in Ulestraten ondergedoken verzetsmannen worden, een paar dagen voor de bevrijding, door de Duitsers opgepakt en in Valkenburg gefusilleerd. Nu, exact 75 jaar na dato, vormt dit verhaal de basis voor een muziekdramatische voorstelling, die vrijdag in première gaat.

VALKENBURG
DOOR MAX VAN DEN BOORN

5 september 1944. De nadagen van de Tweede Wereldoorlog in Limburg zijn aangebroken. De geallieerden rukken in rap tempo op, de bevrijding is nabij. De avond is al lang en breed over deze dinsdag gevallen, als bij een onderduikadres in Ulestraten twee jonge verzetsmensen door een aantal Duitse soldaten

worden opgepakt. Het zijn de 29-jarige Sjeng Coenen uit Simpelveld en Joep Francotte uit Vaals, 23 jaar. De militairen voeren het tweetal af naar Valkenburg. Op bevel van de Ortskommandant ter plaatse worden Sjeng en Joep naar de Cauberg gebracht. Daar worden ze in het holst van de nacht gefusilleerd. De volgende ochtend vindt verpleegster Maria Schuiling de verminkte lichamen, die ze vervolgens, verscholen achter de muur van de Joodse begraafplaats, wast en in doeken wikkelt.

Gedachteniskapel

We zijn inmiddels driekwart eeuw verder. Op de plek van de fusillade staat vandaag de dag een gedachteniskapel, opgericht ter ere van het Limburgse verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het is een zonnige septembermiddag als Jos Frusch en Suzan Seegers besluiten een eindje de Cauberg op te wandelen en het monument te bezichtigen. Ze nemen er uitgebreid de tijd voor, hoewel ze de klok goed in de gaten moeten houden.

Over een halfuur begint namelijk de repetitie voor 'In het zicht van de vrijheid', een muziekdramatische productie die geïnspireerd is op het verhaal over de verzetshelden Sjeng en Joep. Vrijdag gaat de voorstelling in première in Openlucht-

theater Valkenburg. „Een unieke locatie. Bovendien dichtbij de plaats waar de gebeurtenissen die wij naspelen zich hebben voltrokken”, concludeert Seegers, die als sopraan in de rol van Sjengs vrouw kruipt.

Het idee achter de voorstelling ontstond een jaartje of vijf geleden. Martin Eurlings, destijds burgemeester van het pittoreske Geulstadje, vroeg Frusch, muziekpublicist, schrijver en directeur van Openluchttheater Valkenburg, of hij eens wilde nadenken over een andere invulling van de jaarlijkse herdenking bij de kapel.

„Dat heb ik gedaan. Ik had er verschillende ideeën over, maar die heb ik vanwege privéo-omstandigheden een tijdje in de ijskast moeten zetten. In een later stadium, toen de actualiteit rond de 75-jarige bevrijding van Limburg op gang begon te komen, heb ik het plan weer opgepakt en ben ik het gaan uitwerken.” Frusch wist al snel wat hij wilde maken: een oratorium, met liederen, aria's, instrumentale voor- en tussenspelen en verbindende teksten. Het is geschreven voor een verteller, vier zangsolisten, een instrumentaal ensemble van dertien musici en een koor van twaalf zangers. Het schrijven van de teksten en het uitwerken van het concept van deze voorstelling was voor Frusch een

vrij intensief proces, dat hem de nodige hoofdbrekens opleverde. „Bijvoorbeeld: hoe zorg ik ervoor dat de voorstelling een boeiend, maar tevens ingetogen geheel wordt. De thematiek leent zich immers niet voor al te veel theatraal vertoon. Over het kiezen van de geschikte muziek, die de laatste uren van Sjeng en Joep zo nauwkeurig mogelijk moet weergeven, heb ik ook lang nagedacht. De muziekstukken die ik heb uitgezocht zijn heel divers: van een madrigaal van Monteverdi en een protestlied van Marlene Dietrich tot een chanson van Gilbert Bécaud.”

Nooit vergeten

„Deze voorstelling is een eerbetoon aan Sjeng, Joep en alle verzetslieden die gestred hebben voor onze vrijheid. Zij mogen nooit vergeten worden”, benadrukt Seegers. „Daar sluit ik me bij aan”, reageert Frusch.

„Weet je wat ik zo bijzonder vind? Dat er een aantal directe familieleden van Sjeng en Joep naar de première zal komen. Zoals de dochter van Sjeng, die enkele maanden na het overlijden van haar vader werd geboren. Ik hoop dat de familie van beide verzetsmannen, net als de andere bezoekers, een verrijkende avond hebben en met een warm gevoel huiswaarts keren.”

Familieleden bij concert

Nee, hij heeft zijn halfbroer nooit gekend. Maar het verhaal over de heldhaftige verzetsdaden van Joep en diens kompaan Sjeng kent Jan Francotte inmiddels tot in detail. „Het is heel goed dat hun verhaal verteld blijft worden het mag nooit in de vergetelheid raken”, zegt de 71-jarige Vaalseenaar. „Heel bijzonder dat er nu een voorstelling over wordt gemaakt. Zeker bij het jongere publiek zal deze vorm van herdenken waarschijnlijk iets meer aanspreken dan bijvoorbeeld een kranslegging. Uiteraard ben ik vrijdag aanwezig bij de première, samen met een aantal andere familieleden. We zijn allemaal erg benieuwd.”

6-9 première: Openluchttheater Valkenburg. 7-9 en 8-9: Gemeentegrot Valkenburg. 13-9: Landgoed Vliet Meerssen. 20-9: station ZLSM Simpelveld. 21-9: Gemeentehuis Vaals.

Jos Frusch en Suzan Seegers bij het monument voor de overleden verzetsstrijders op de Cauberg. FOTO LUC LODDER